

Motion till riksdagen 2005/06:Fi206

av **Tobias Krantz (fp)**

Generationsanalys vid politiska beslut

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om obligatoriska analyser från ett generationsperspektiv av större ekonomisk-politiska beslut och förändringar som rör människors sociala trygghet.

Motivering

Politiska förslag och beslut analyseras regelbundet från en mängd olika synvinklar: hur de påverkar män respektive kvinnor, hur de påverkar människor med höga respektive låga inkomster, hur de påverkar personer boende i städer respektive på landsbygd – för att ta några exempel. Ett perspektiv är emellertid påfallande frånvarande i den politiska debatten: generationsperspektivet. På vilket sätt personer födda och uppvuxna under skiftande tidsskeden påverkas av olika beslut uppmärksammas sällan.

Faktum är att det i flera väsentliga politiska frågor går att urskilja ett tydligt generationsperspektiv. Låt mig ge två exempel, av skiftande karaktär, från samtiden: Den socialdemokratiska regeringen låter nu statens budget gå med betydande underskott. Den totala statsskulden uppgår till 1 254 miljarder kronor, enligt Riksgäldskontorets uppgift från den 31 augusti 2005.

Den ökande statsskulden är en ekonomisk börda som drabbar yngre generationer betydligt hårdare än äldre generationer. Stora underskott i de offentliga finanserna och en tilltagande statlig skuldsättning kan till en del ses som att äldre generationer ägnar sig åt överkonsumtion och skickar notan på framtiden. Kommande generationer får betala dryga räntor och amorteringar på skulden, vilket minskar deras utrymme att konsumera exempelvis skola, sjukvård och omsorg. Det är en djupt orättfärdig politik, i realiteten ett uttryck för ett generationssvik.

Det andra exemplet utgörs av dåvarande finansminister Bosse Ringholms utspel sommaren 2004 om det privata pensionssparandet (exempelvis Dagens

Fel! Okänt namn på

Eko 2004-07-08). Bosse Ringholm ifrågasatte om det framöver skulle vara möjligt att göra avdrag i deklarationen för avsättningar till privat pensionssparande. Enligt Bosse Ringholm var skattereglerna för generösa: De uppmuntade inte svenskarna att arbeta längre. Ringholms uttalande kan och bör naturligtvis i hög grad betraktas från en ideologisk synvinkel. Som socialdemokrat är Bosse Ringholm inte överförtjust i att människor ägnar sig åt privat sparande.

Men det finns också ett generationsperspektiv att anlägga. Och med det synsättet framstår Bosse Ringholms tankar som inte så lite utstuderade. Under lång tid har 63-åriga Ringholm och hans generationskamrater haft goda möjligheter att göra skatteavdrag för avsättningar till sitt eget privata pensionssparande. Nu när unga människor vill göra samma sak för att trygga sin ålderdom vill Bosse Ringholm förneka dem den rätten. Det är häpnadsväckande fräckt.

Enligt min mening borde analyser från ett generationsperspektiv göras obligatoriska inför större ekonomisk-politiska beslut och förändringar som rör människors sociala trygghet. Regeringen borde exempelvis tvingas redovisa beräkningar över vilka följderna blir för kommande generationer av en utgiftspolitik som leder till att statens budget visar stora underskott. Hur mycket minskar kommande generationers möjligheter att få en bra skola, vård och omsorg? Finansministern borde tvingas visa i siffror hur mycket högre skatt, med hans förslag, varje ny pensionssparare måste betala i förhållande till den sparare som alldeles snart ska gå i pension.

Stockholm den 23 september 2005

Tobias Krantz (fp)